

Нащадки Альфонса Ротшильда подали позов до Європейського суду проти Чеської республіки

Так виглядає замок у Шілгержовіце сьогодні

Європейський суд із прав людини в Страсбурзі прийняв скаргу на дії уряду Чехії щодо власності австрійської гілки сім'ї Ротшильд.

Предметом суперечки став замок у селі Шілгержовіце на сході країни, останнім власником якого був Альфонс Ротшильд, який був позбавлений всього майна нацистами та помер в 1942-му році в Нью-Йорку.

Палац був побудований наприкінці XVIII століття, а у 1844-му його придбав засновник віденської філії банківської династії — Соломон Маєр Ротшильд. Нові власники розширили ландшафтний парк, побудували оранжереї, встановили фонтани і скульптури, і реконструювали головну будівлю. Маєток процвітав і, судячи зі свідчень місцевих селян і робітників, Ротшильди виявилися доброзичливими господарями (для службовців був навіть збудований окремий житловий корпус). У 1911-му році замок успадкував правнук Соломона Маєра — Альфонс. Родина не жила тут постійно, але зупинялася щороку.

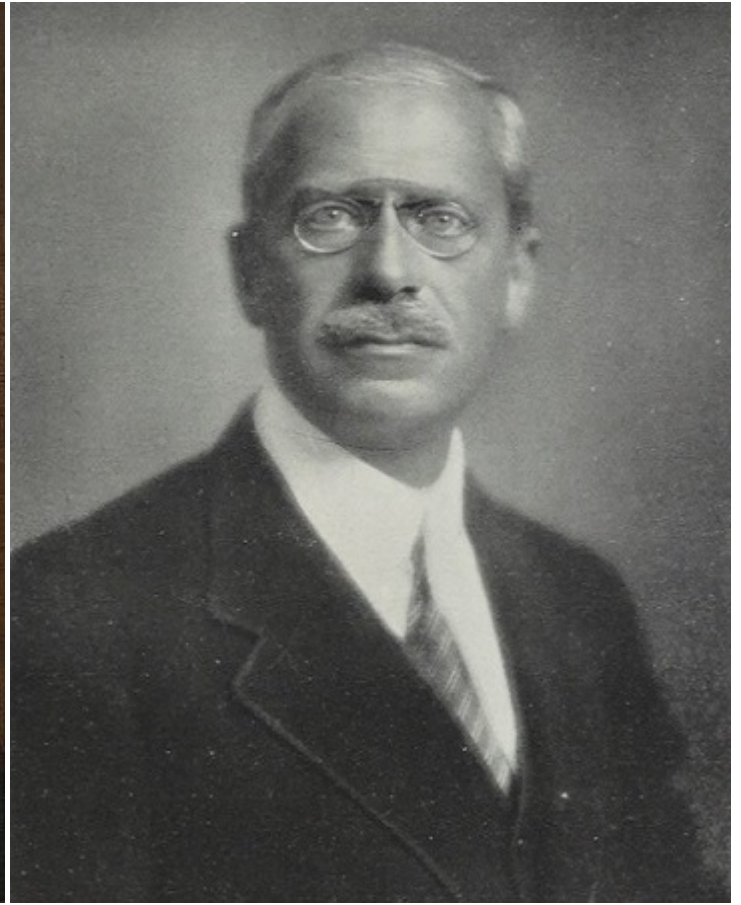
Листівка 1902 року із зображенням маєтку Ротшильдів

У 1930-х роках головною політичною силою в цих краях стала пронацистська Судетська партія, а восени 1938-го село Шілгержовіце увійшло до складу Німецького рейху. Ротшильди були позбавлені всього рухомого й нерухомого майна, і в 1940-му покинули Європу, осівши в Нью-Йорку, де до них пізніше приєдналися інші члени віденської та французької гілки родини. Альфонс помер в 1942-му, а його маєток вже після війни привласнила нова влада Чехословацької республіки. У 1950-му замок був переданий Міністерству праці та соціального захисту, незабаром тут відкрився кінотеатр, а в 1960-х розмістилося ПТУ, де навчали кухарів та офіціантів.

У 2002 році палац продали в приватні руки, і сьогодні він здається для проведення весіль та інших урочистостей. Сподівання нащадків Альфонса на те, що в незалежній Чехії шанують право власності, не виправдалися — з 2008 до 2018 року суди послідовно відмовляли Ротшильдам у реституції. Державні юристи посилалися на те, що Ротшильди не декларували своє майно після війни, а вдова останнього власника не використала повною мірою можливість заявити про свої права. У Празі навіть натякали на законність «продажу» маєтку нацистам, але нащадки Ротшильдів розповіли, як виглядала подібна «добровільність». Коли член сім'ї Ротшильдів у Франції відмовився «домовитися» про передачу свого машинобудівного заводу німцеві, його депортували в Освенцим...

Соломон Маєр Ротшильд

Останній власник маєтку Альфонс Ротшильд

Так чи інакше, Верховний суд двома голосами проти одного відхилив усі позови по цій справі, — повідомляє видання HlidaciPes.org. Лише суддя Земанек у рамках окремої думки підкреслив, що «Сучасна чеська держава, віддана демократичним принципам... повинна знайти спосіб впоратися ...з відшкодуванням очевидної несправедливості, від якої в результаті расових і політичних переслідувань постраждала особа, яка має право на реституцію власності».

Варто зазначити, що дочка Альфонса — Беттіна — десятиліттями боролася за повернення родинного маєтку й артефактів, викрадених у роки війни. Однак лише в 1998 році завдяки її наполегливості 250 предметів мистецтва (експропрійованих нацистами з австрійських будинків Ротшильдів і пізніше переданих в австрійські національні музеї) були повернені родині.

У випадку з замком у Шілгержовіце все виявилось ще складніше. На думку сімейних юристів, рішення чеського суду «узаконює нацистські антиєврейські заходи». Крім того, вони наполягають, що вимоги про реституцію були заявлені спадкоємцями незабаром після війни. Після багатьох років тяжби з Чеською республікою позивачам нічого не залишалось, окрім звернення до Європейського суду з прав людини.

Максим Суханов